

Odkaz

Abstrakt

Tato práce se věnuje otázkám odkazu, jakožto institutu dědického práva podle české právní úpravy obsažené v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Opětovné začlenění odkazu do českého dědického práva nastalo po více než 50 letech, a tak je tento institut zejména laické veřejnosti poměrně neznámý. Odkaz, který je ovládán principem singulární sukcese je odklonem od základní zásady dědického práva v České republice, a sice sukcese universální. Toto oživení tradičního institutu dědického práva s sebou přináší mnohé teoretické i aplikační otázky, na které se tato práce snaží najít odpovědi a poukázat na slabá místa právní úpravy.

V této práci bylo využito zejména výkladu historického v částech, zabývajících se právní úpravou obsaženou v právních předpisech předcházejících současnému občanskému zákoníku, a to počínaje římskoprávní úpravou, přes středověké dědické právo až k všeobecnému občanskému zákoníku, vládnímu návrhu občanského zákoníku z roku 1937 a občanských zákoníků po únorové revoluci v roce 1948. Vzhledem k návaznosti současné právní úpravy na všeobecný občanský zákoník i římskoprávní úpravu se práce nevyhýbá komparativní metodě tam, kde je to vhodné. V části *de lege lata* se práce věnuje výkladu teleologickému, gramatickému a popisnému pozitivněprávní úpravy, a to v co možná nejširším měřítku, včetně souvislostí s institutem darování pro případ smrti a procesních otázek spojených s postavením odkazovníka v řízení o pozůstalosti. V závěru se práce nevyhýbá ani kritickému postoji vůči současné právní úpravě, která je na mnoha místech neúplná a pro širokou veřejnost často nesrozumitelná a komplikovaná, a to úvahami *de lege ferenda*. Právě v části *de lege ferenda* práce obsahuje návrhy řešení temných míst právní úpravy, jako je zákonná novela, kterou považují i někteří členové odborné veřejnosti za nutnou a naléhavou.

Práce odpovídá na mnohé teoretické, ale i praktické otázky odkazu, a to za použití vhodné kazuistiky. V samém závěru práce je odkaz hodnocen jako vhodný institut dědického práva, kterým se navazuje na mnohaletou právní tradici a je tedy nepochybné, že tento institut bude v průběhu let osvojen širokou veřejností. K urychlení tohoto procesu by jistě napomohlo zjednodušení a zpřesnění tak, aby byl odkaz snáze uchopitelný právně méně zdatným členům společnosti.

Klíčová slova: odkaz, odkazovník, singulární sukcese, dědické právo, občanský zákoník